

**LIETUVOS RESPUBLIKOS DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮSTATYMO
2, 3, 4, 10, 13, 22, 25, 33, 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PRIEDO
PAPILDYMO ĮSTATYMAS**

2013 m. birželio 18 d. Nr. XII-390

Vilnius

(Žin., 2003, Nr. 70-3170, Nr. 112-4996; 2004, Nr. 28-876, Nr. 163-5945; 2007, Nr. 69-2720;
2010, Nr. 60-2961, Nr. 148-7567; 2012, Nr. 69-3525)

1 straipsnis. 2 straipsnio 3 ir 4 dalių pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. **Darbdavio įgaliotas asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai** – padalinio vadovas ar kitas administracijos pareigūnas, kuriam darbdavys ar darbdaviui atstovaujantis asmuo pavedė įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus įmonėje ir (ar) įmonės struktūriniame padalinyje.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. **Darbdaviui atstovaujantis asmuo** – įmonės, įstaigos, organizacijos ar kitos organizacinės struktūros (toliau – įmonė) vadovas arba darbdavys fizinis asmuo.“

2 straipsnis. 3 straipsnio 2 dalies pakeitimas

Pakeisti 3 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Darbuotojo teisę turėti saugias ir sveikas darbo sąlygas garantuoja Lietuvos Respublikos Konstitucija, šis Įstatymas ir kiti darbuotojų saugos ir sveikatos norminiai teisės aktai. Saugias ir sveikas darbo sąlygas darbuotojams privalo sudaryti darbdaviai. Dėl saugių ir sveikų darbo sąlygų sudarymo darbuotojas turi teisę kreiptis į darbuotojų atstovą, padalinio vadovą ar kitą darbdavio įgaliotą asmenį, darbdaviui atstovaujantį asmenį, darbuotojų saugos ir sveikatos komitetą, Valstybinę darbo inspekciją prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinė darbo inspekcija) ar kitas valstybės institucijas, teikdamas pasiūlymus ar reikalaujamas, kad būtų sudarytos saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos.“

3 straipsnis. 4 straipsnio 1 dalies pakeitimas

4 straipsnio 1 dalyje po žodžio „teritorijoje“ įrašyti žodžius „taip pat laivuose, plaukiojančiuose su Lietuvos valstybės vėliava“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„1. Šis Įstatymas taikomas kiekvienai įmonei, esančiai Lietuvos Respublikos teritorijoje, taip pat laivuose, plaukiojančiuose su Lietuvos valstybės vėliava, atsižvelgiant į šio straipsnio 2 ir 4 dalyse numatytus šio Įstatymo taikymo ypatumus.“

4 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„10 straipsnis. Darbuotojų atstovų teisės

1. Profesinės sąjungos atstovauja darbuotojų interesams sudarant saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas, vadovaudamosi Darbo kodeksu, Lietuvos Respublikos profesinių sąjungų įstatymu, šiuo Įstatymu ir kitais darbuotojų saugos ir sveikatos norminiais teisės aktais. Jeigu įmonėje nėra profesinės sąjungos ir jeigu darbuotojų kolektyvo susirinkimas darbuotojų atstovavimo ir gynimo funkcijos neperdavė atitinkamos ekonominės veiklos šakos profesinei sąjungai, darbuotojų interesams sudarant saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas atstovauja darbo taryba.

2. Kolektyvinėse sutartyse gali būti nustatytos papildomos ir palankesnės saugių ir sveikatai nekenksmingų darbo sąlygų sudarymo darbuotojams nuostatos negaliojančiuose

darbuotojų saugos ir sveikatos norminiuose teisės aktuose. Tokių nuostatų vykdymą kontroliuoja darbdaviui atstovaujantys asmenys, darbdavio įgalioti asmenys, darbuotojų atstovai kolektyvinėse sutartyse nustatyta tvarka ir Valstybinė darbo inspekcija.“

5 straipsnis. 13 straipsnio pavadinimo ir 1, 2, 3, 4 dalių pakeitimas

1. 13 straipsnio pavadinime išbraukti žodį „Įmonių“ ir straipsnio pavadinimą išdėstyti taip:

„13 straipsnis. Darbuotojų dalyvavimas įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos priemones. Darbuotojų saugos ir sveikatos komitetai, darbuotojų atstovai“.

2. Pakeisti 13 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Darbdaviui atstovaujantis asmuo, darbdavio įgalioti asmenys privalo informuoti darbuotojus ir su jais konsultuotis visais darbuotojų saugos ir sveikatos būklės ir jos gerinimo planavimo, priemonių organizavimo, jų įgyvendinimo ir kontrolės klausimais. Šiuo tikslu renkami darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai ir steigiami darbuotojų saugos ir sveikatos komitetai. Darbdaviui atstovaujantis asmuo, padalinių vadovai sudaro sąlygas darbuotojams, darbuotojų atstovams saugai ir sveikatai dalyvauti diskusijose svarstant darbuotojų saugos ir sveikatos klausimus.“

3. Pakeisti 13 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Darbuotojų saugos ir sveikatos komitetų bendruosius nuostatus tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras. Darbuotojų saugos ir sveikatos komitetas (toliau šiame straipsnyje – komitetas) steigiamas ir jo darbas organizuojamas taip:

1) įmonėje komitetas steigiamas, kai joje dirba 50 ar daugiau darbuotojų. Jeigu įmonėje dirba mažiau kaip 50 darbuotojų, komitetas gali būti steigiamas darbdavio ar darbuotojų atstovų iniciatyva arba daugiau kaip pusės įmonės darbuotojų kolektyvo siūlymu. Ekonominės veiklos rūšys, kurių įmonėse yra didesnė profesinė rizika ir kurių įmonėse rekomenduojama steigti komitetą, jeigu įmonėje dirba mažiau kaip 50 darbuotojų, nustatomos Darbuotojų saugos ir sveikatos komitetų bendruosiuose nuostatuose;

2) laive, išskyrus plaukiojantį išimtinai vidaus vandenyse, Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje arba Lietuvos Respublikos valstybinių jūrų uostų akvatorijose, kuris verčiasi komercine veikla, išskyrus žvejybos laivus, tradicinius laivus, karinių jūrų pajėgų laivus, (toliau šiame straipsnyje – laivas) komitetas steigiamas, kai jame yra 5 ar daugiau darbuotojų. Laivo komitetas steigiamas ir jo darbas organizuojamas šios dalies 3–6 punktuose ir 3 ir 4 dalyse nustatyta komiteto steigimo ir jo darbo organizavimo tvarka;

3) komitetas sudaromas dvišaliu principu – iš vienodo skaičiaus darbdavio ar darbdaviui atstovaujančio asmens skirtų darbdavio atstovų (administracijos pareigūnų) ir iš šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka išrinktų darbuotojų atstovų saugai ir sveikatai;

4) komiteto veiklą organizuoja ir jam vadovuoja komiteto pirmininkas – darbdaviui atstovaujantis asmuo arba jo paskirtas darbdavio įgaliotas asmuo. Pirmininkas organizuoja komiteto darbą. Komiteto sekretoriumi renkamas darbuotojų atstovas saugai ir sveikatai;

5) darbdavys komiteto narius aprūpina jų pareigoms atlikti reikalingomis priemonėmis ir informacija. Įmonės kolektyvinėje sutartyje numatytu periodiškumu komiteto nariai mokomi mokymo įstaigose, teikiančiose mokymo darbuotojų saugos ir sveikatos srityje paslaugas, vadovaujantis Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendraisiais nuostatais, seminaruose ar įmonėje įmonės lėšomis. Naujai išrinkti ar paskirti komiteto nariai mokomi mokymo įstaigose, teikiančiose mokymo darbuotojų saugos ir sveikatos srityje paslaugas, vadovaujantis Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendraisiais nuostatais. Komiteto narių mokymo klausimai sprendžiami sudarant kolektyvines sutartis;

6) už laiką, kurį komiteto narys vykdo jam pavestus įpareigojimus, susijusius su darbuotojų sauga ir sveikata, ar mokosi, jam mokamas vidutinis darbo užmokestis.“

4. Pakeisti 13 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Darbdavys, vadovaudamasis Darbuotojų saugos ir sveikatos komitetų bendraisiais nuostatais, rengia įmonės komiteto ar laivo komiteto nuostatus. Suderinęs su darbuotojų atstovais, šiuos nuostatus tvirtina darbdaviui atstovaujantis asmuo.“

5. Pakeisti 13 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Vadovaudamasi įmonės komiteto nuostatais, įmonės profesinė sąjunga, o jeigu profesinės sąjungos nėra, – kiti darbuotojų atstovai, įmonės darbuotojų kolektyvo susirinkime organizuoja darbuotojų atstovų saugai ir sveikatai rinkimus ir iš jų išrenka komiteto narius. Įmonės padalinių ir darbuotojų, kuriems atstovauja darbuotojų atstovas saugai ir sveikatai, skaičių nustato darbuotojų atstovai. Jeigu įmonėje yra daugiau kaip vienas darbuotojų atstovas saugai ir sveikatai, vienas iš jų renkamas vyresniuoju darbuotojų atstovu ir koordinuoja visų įmonės darbuotojų atstovų saugai ir sveikatai veiklą. Kiekvienoje darbo pamainoje privalo būti ne mažiau kaip vienas darbuotojų atstovas saugai ir sveikatai. Laive, vadovaujantis laivo komiteto nuostatais, darbuotojų atstovas (atstovai) saugai ir sveikatai ir laivo komiteto narys (nariai) renkamas (renkami) laivo darbuotojų susirinkime.“

6 straipsnis. 22 straipsnio 9 dalies 1, 2 ir 5 punktų pakeitimas

1. Pakeisti 22 straipsnio 9 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) darbuotojų saugos ir sveikatos komitetas, darbuotojų atstovai turi teisę pareikalauti, kad padalinio vadovas ar kitas darbdavio įgaliotas asmuo, ar darbdaviui atstovaujantis asmuo sustabdytų darbus;“.

2. Pakeisti 22 straipsnio 9 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) jei padalinio vadovas ar kitas darbdavio įgaliotas asmuo, ar darbdaviui atstovaujantis asmuo atsisako vykdyti darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto ar darbuotojų atstovo saugai ir sveikatai reikalavimą, darbuotojų saugos ir sveikatos komitetas arba darbuotojų atstovas apie tai praneša Valstybinei darbo inspekcijai;“.

3. 22 straipsnio 9 dalies 5 punkte išbraukti žodį „įmonės“ ir šį punktą išdėstyti taip:

„5) kol bus įvykdytas darbuotojų atstovo, darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto ar darbo inspektoriaus reikalavimas sustabdyti darbus, darbuotojai, kurių saugai ir sveikatai gresia pavojus, turi teisę nutraukti darbą, palikti darbo vietą ar patalpą. Šiuo atveju darbdaviui atstovaujantis asmuo negali skirti drausminių nuobaudų ar taikyti kitokios atsakomybės.“

7 straipsnis. 25 straipsnio 7 punkto pakeitimas

25 straipsnio 7 punkte po žodžio „tarnybos“ išbraukti žodį „įmonės“ ir šį punktą išdėstyti taip:

„7) sudaro sąlygas šio Įstatymo 12 ir 13 straipsniuose numatytų įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos, darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto veiklai;“.

8 straipsnis. 33 straipsnio 1 dalies 4 punkto pakeitimas

33 straipsnio 1 dalies 4 punkte po žodžio „darbuotojams“ išbraukti žodį „įmonės“ ir šį punktą išdėstyti taip:

„4) nedelsdami pranešti darbuotojų atstovui saugai ir sveikatai, padalinio vadovui, įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai ar jos darbuotojams, darbuotojų saugos ir sveikatos komitetui, darbdaviui atstovaujančiam asmeniui apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose ar kitose įmonės vietose, kuri, jų įsitikinimu, gali kelti pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai. Pranešti darbuotojų atstovui saugai ir sveikatai, padalinio vadovui, įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai ar jos darbuotojams, darbdaviui atstovaujančiam asmeniui apie darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimus, kurių patys pašalinti negali arba neprivalo;“.

9 straipsnis. 34 straipsnio 7 punkto pakeitimas

Pakeisti 34 straipsnio 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) iškilus klausimų dėl saugos ir sveikatos būklės darbo vietoje ar įmonėje, kreiptis į

darbuotojų atstovą saugai ir sveikatai, padalinio vadovą, įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybą, darbuotojų saugos ir sveikatos komitetą, darbuotojų atstovus, darbdaviui atstovaujantį asmenį, Valstybinę darbo inspekciją, kitas valstybės institucijas ir įstaigas.“

10 straipsnis. Įstatymo priedo papildymas 3 punktu

Papildyti Įstatymo priedą 3 punktu:

„3. 2009 m. vasario 16 d. Tarybos direktyva 2009/13/EB, įgyvendinanti Europos bendrijos laivų savininkų asociacijų (ECSA) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) sudarytą susitarimą dėl 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje ir iš dalies keičianti Direktyvą 1999/63/EB (OL 2009 L 124, p. 30).“

11 straipsnis. Pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir socialinės apsaugos ir darbo ministrui

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir socialinės apsaugos ir darbo ministras iki 2013 m. rugpjūčio 20 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

12 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas, išskyrus 11 straipsnį, įsigalioja 2013 m. rugpjūčio 20 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTĖ

DALIA GRYBAUSKAITĖ
